

<http://www.arianafghanistan.com>

۲۰۱۹/۱۰/۲۸

داکتر رووف روشن

دیپلوماسی هم ارزان هم مؤثر است

در افغانستان عزیز وقتی کلمه دیپلوماسی را نام می برند به فکر سفارت و سفیر و کارگران سفارت در یک کشور خارجی ترجیحاً اروپا، امریکا یا استراليا می افتند که در آن مؤسسات کارگران لباس شیک غربی می پوشند و در دفاتر خود چای سبز و یا مشروبات دیگر می نوشند و از کافه ها و کاباره ها و یا کوچه ها و محلات سرخ شهرهای مشهور حرف می زنند. یا هم در کشور های آسیایی و مسلمان از سفارت شراب می فروشند و به ضخامت آستر جیب های خود می افزایند. و یا هم تجارت ویژه و پاسپورت می نمایند. در باره جذابیت کار در سفارت ها، خاطره های دلچسپ از ایام جوانی و هنگام تحصیل به یادم آمد که ذکر آن خالی از لطافت نخواهد بود.

در آن سال های دور که من محصل طب بودم روزی با عده ای از همصنفان توسط بایسکل از پوهنتون عازم مرکز شهر کابل عزیز بودیم. در آن ایام در کابل مردی می زیست که می گفتند به نا آرامی اعصاب دچار است.

او را به خواهش خودش وزیر داخله می نامیدند. ریش نازک بودنه بی داشت و کلاه شبوی سبزی بر سر می گذاشت و دریشی نسبتاً پاک می پوشید.

در مورد او همچنان می گفتند که بعضی از روز ها از دکان نانباپی نان خاصه می خرید و آنرا پارچه میکرد و به خورد سگ های دینو (کوچه) میداد و ازینرو بچه های محلات گاهی او را بابی سگ ها می نامیدند. در همان روز کذایی او را دیدیم که پای پیاده از مسیر تانک تیل نوآباد دهمزنگ عازم شهر است.

ما هم به خاطر کنجکاو و یا تفریح از بایسکل های خود پیاده شدیم و او را در راهپیمایی اش همراهی نمودیم. تصادفاً من در کنار او، راه می رفتم و ازین رو به آسانی با او صحبت می توانستم. با موافقت رفقا از او پرسیدم جناب وزیر صاحب شما چرا به وزارت خود نمی روید که در جاده ها سرگردان هستید. جناب وزیر داخله که همیشه کتابی صحبت میکرد در جواب من گفت وزارت به درد نمی خورد، بهتر آنست انسان برود جایی سفیر شود. من پرسیدم شما زبان خارجی بلد هستید. بلا فاصله جواب داد: "نه." و باز هم بدون فاصله گفت: چرا دارم. پرسیدم کدام زبان را که باز هم به سرعت گفت: انگریزی را. در همین حالت فهمیدم که با مغز نا آرام خود مشورت کرد و فهمید که این گروه بچه ها محصل فاکولته هستند نکند انگلیسی بفهمند و با من انگلیسی صحبت کنند.

از همین خاطر این جمله معروف خود را حواله ام کرد: "انگریزی را خوانده می توانم اما معنی اش را نمی فهمم." نتیجه اینکه حتی کسانی که عقل و اعصاب نا آرام داشتند از مزایای کار در سفارت آگاه بودند. ولی آنچه من می خواهم به عرض برسانم اینست که حکومت افغانستان درین سال های نزدیک از وسیله ارزان و انسانی دیپلوماسی حقیقی برای حل معضلات کشور به جای جنگ داغ استفاده ای نکرده است. دلایل آن می تواند موارد ذیل باشد: انحصار اجرای سیاست خارجی از طرف شخص رئیس دولت برای گزیدت شخصی و یا انتصاب وزرای خارجه ایکه تجربه ی کاری یا فهم زبانهای مروج جهان دیپلوماتیک و شناخت کار های سیاسی جهانی نداشته و انتصاب ایشان زیر فشار های گروه هایی که علایق زبانی، سمتی و حزبی دارند صورت گرفته است و یا هم کسانی بوده اند که خود را لایق کرسی های بالایی دولتی به اساس وراثت بدون تجربه یا فهم دیپلوماسی دانسته پیروان شان آنها را نظر به ملاحظات سیاسی بر دولت تحمیل کرده اند.

نتیجه اینکه افغانستان فرصت های طلایی را برای حل قضایای خود از راه دیپلوماتیک از دست داده و کشورهای منطقه و جهان مانند پاکستان، ایران، هند، روسیه، چین، جاپان، امریکا، کشورهای اتحادیه اروپا و ناتو و حتی عربستان و قطر خلای موجودیت یک دیپلومات برجسته افغانی را پر کرده و هنوز هم مصروف دایر کردن مجالس و نشست هایی برای حل مشکل افغانستان هستند بدون آنکه از علایق حقیقی مردم افغانستان توسط نمایندگان بر حق آن دفاع شود.

از جانب دیگر افغانستان حتی تا همین حالا فاقد یک پالیسی روشن سیاست خارجی به شکل وثیقه رسمی است نتیجه اینکه این کشور را مثل یک گدای سر کوچه شناخته و روند سیاست های داخلی و خارجی افغانستان را مطابق خواسته های خود تنظیم می کنند.

به گمان نگارنده هنوز هم فرصت موجود است که حکومت های افغانستان اول در تدوین یک پالیسی سیاسی خارجی شفاف و روشن اقدام نموده و بعداً برای تطبیق آن توسط شخص کاردان و مجربی که با پالیسی های سیاسی افغانستان و دیپلوماتیک جهانی آشنایی کامل داشته باشد یک وزیر خارجه میهن دوست، پاک و فارغ از تعهدات گروه ها و جریانات حزبی داخل کشور را انتخاب و مسؤول تعمیل آن پالیسی سیاسی نمایند.

به این وسیله افغانستان خواهد توانست از مداخله افسالانی مانند زلمی خلیلزاد نیز جلوگیری نموده یا اینکه او را با حقایق مشکلات افغانستان آشنا ساخته از او برای رفع این مشکلات کمک بخواهد نه اینکه او را خود مختار دانسته از وی چون دوست راستینی که نیست پذیرایی نماید.

به امید یک افغانستان آرام، آباد، آزاد و سربلند.

دیپلوماسی هم ارزان هم مؤثر است

[Rochan_r_diplomatie_ham_arzaan_ast_ham_moasar.pdf](#)